



Lucyna Wojtasiewicz

1938–2021

Profesor Lucyna Wojtasiewicz była postacią wybitną i wyjątkową. W polskim środowisku naukowym zapisała się jako jedna z najważniejszych badaczek problematyki gospodarki przestrzennej, polityki regionalnej, lokalnej i planowania rozwoju. Przez kilkadziesiąt lat współtworzyła dorobek i tożsamość Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu – nie tylko jako profesor i kierownik katedry, lecz także jako mentorka, inspiratorka i – dla wielu – wzór godny naśladowania. Była kimś więcej niż nauczycielką akademicką – dla wielu była autorytetem dzięki swojej rzetelności, spokojowi, kulturze osobistej i życzliwości wobec drugiego człowieka.

Urodziła się 25 lipca 1938 roku w Daszawie, w dawnym województwie stanisławowskim. Ojciec, Michał Wojtasiewicz, wiertacz w kopalni w Boryslawiu, zmarł w 1939 roku. Wojnę spędziła z matką Janiną i bratem Andrzejem najpierw w Daszawie, potem w Jaśle, a po ewakuacji na przełomie 1942 i 1943 roku – w powiecie limanowskim. Po wojnie podjęła naukę w szkole na Górnym Śląsku, w Gliwicach. W 1952 roku Lucyna Wojtasiewicz rozpoczęła naukę w liceum ogólnokształcącym w Gliwicach, które ukończyła w roku 1956. Następnie od 1 października 1956 roku do 25 lutego 1961 roku studiowała stacjonarnie w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Poznaniu i uzyskała tytuł magistra ekonomii po przedstawieniu pracy *Prawo nieproporcjonalnych przychodów ziemi w ujęciu dynamicznym*. 1 września 1961 roku podjęła pracę w Pracowni Planów Regionalnych przy Wojewódzkiej Komisji Planowania w Poznaniu, gdzie zajmowała się zagadnieniami planowania regionalnego. Pracowała tam do końca 1966 roku, podnosząc kwalifikacje z zakresu planowania przestrzennego – w 1964 roku ukończyła Podyplomowe Studium Planowania Regionalnego w Szkole Głównej Planowania i Statystyki (SGPiS) w Warszawie.

Od początku swej kariery dała się poznać jako osoba niezwykle rzetelna, ambitna i nastawiona na służbę wspólnemu dobru. W czasach, gdy ekonomia regionalna dopiero kształtowała się jako odrębna dziedzina, Lucyna Wojtasiewicz należała do grona pierwszych badaczy dostrzegających znaczenie przestrzeni w analizach gospodarczych. 1 stycznia 1967 rozpoczęła stacjonarne studia doktoranckie na Wydziale Ekonomiki Produkcji Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu. Już pod dwóch latach, po pozytywnej obronie nowatorskiej rozprawy, zatytułowanej *Planowanie inwestycji*

w ujęciu regionalnym (system rachunków), decyzją Rady Wydziału Ekonomiki Produkcji z 20 grudnia 1969 roku uzyskała stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych. Po obronie doktoratu związała się na stałe zawodowo z macierzystą Uczelnią, od początku 1970 roku na stanowisku starszego asystenta, a od 1971 roku – adiunkta.

Praca naukowa dotyczyła przede wszystkim przezwycięzania barier w rozwoju gospodarki przestrzennej, funkcjonowania gospodarki lokalnej i samorządności terytorialnej. Na podstawie bogatego dorobku naukowego i przedłożonej rozprawy pod tytułem *Rachunki przestrzenne i ich wykorzystanie w planowaniu i prognozowaniu rozwoju regionu* uchwałą Rady Wydziału Planowania i Zarządzania Akademii Ekonomicznej w Poznaniu z 13 grudnia 1977 roku uzyskała stopień doktora habilitowanego. Praca ta, o charakterze teoretycznym i metodycznym, była wynikiem kilkuletnich badań nad modelami rachunków planistycznych dla rozwoju regionów i została bardzo wysoko oceniona przez recenzentów i komisję habilitacyjną. 1 czerwca 1979 roku Lucyna Wojtasiewicz objęła stanowisko docenta, które piastowała do końca lipca 1985 roku. W uznaniu dorobku naukowego 11 lipca 1985 roku nadano jej tytuł profesora nadzwyczajnego nauk ekonomicznych. 1 sierpnia 1985 roku objęła stanowisko profesora nadzwyczajnego na Wydziale Ekonomii Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, a 1 października 1992 roku – stanowisko profesora zwyczajnego w Katedrze Polityki Gospodarczej i Planowania Rozwoju na Wydziale Ekonomii, które zajmowała do końca swojej zawodowej kariery, czyli do 30 września 2008 roku.

Profesor Wojtasiewicz angażowała się w prace organizacyjne uczelni. Kierowała między innymi Pracownią Dokumentacji i Analizy Gospodarki Regionalnej, Zakładem Planowania Regionalnego, była prodziekanem Wydziału Planowania i Zarządzania, prorektorem ds. dydaktyczno-wychowawczych, kierownikiem Katedry Polityki Gospodarczej i Planowania Rozwoju. Niezwykłym osiągnięciem organizacyjnym Pani Profesor było powołanie do życia w 1989 roku Centrum Badania Gospodarki Regionalnej przy Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Kierowała nim przez wiele lat, do końca swojej kariery zawodowej, tworząc środowisko, które łączyło badania akademickie z działalnością doradczą i ekspercką. Centrum stało się miejscem kształcenia specjalistów, realizowania projektów regionalnych oraz wspierania samorządów w przygotowywaniu strategii i planów rozwojowych. Dzięki temu Lucyna Wojtasiewicz nie tylko prowadziła badania, ale również miała realny wpływ na rozwój polityki regionalnej w Polsce.

Poza pracą na macierzystej Uczelni Profesor Wojtasiewicz aktywnie działała w instytucjach naukowych i doradczych zajmujących się gospodarką przestrzenną i regionalną. Była członkinią Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk – organu skupiającego najwybitniejszych specjalistów od planowania przestrzennego w kraju. W ramach Komitetu uczestniczyła w opracowywaniu koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania Polski. Współpracowała też z Europejskim Instytutem Rozwoju Regionalnego i Lokalnego Uniwersytetu Warszawskiego, Instytutem Gospodarki Narodowej w Warszawie, Instytutem Śląskim

w Opolu czy Zgromadzeniem Regionów Europy. Była członkinią Zespołu Koordynacyjnego badań nad „Polską Lokalną”, a także Rady Naukowej Ośrodka Myśli Społeczno-Ekonomicznej Stowarzyszenia „PAX”. Profesor Wojtasiewicz działała ponadto w organizacjach i towarzystwach naukowych. Była między innymi członkinią Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego oraz współpracowała z Poznańskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk. Uczestniczyła w radach naukowych jednostek badawczych zajmujących się problematyką regionalną, brała udział w posiedzeniach rad konsultacyjnych ds. strategii rozwoju miasta Poznania i regionu wielkopolskiego. Była również powoływana jako konsultantka w projektach międzynarodowych dotyczących polityki regionalnej i rozwoju lokalnego. Współpracowała z wieloma uczelniami w Polsce i za granicą.

Za swoje publikacje i działalność badawczą była wielokrotnie nagradzana nagrodami resortowymi i instytucjonalnymi. Otrzymywała nagrody ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego oraz liczne nagrody rektora UEP za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne. Została uhonorowana między innymi Złotą Odznaką Honorową za Zasługi w Rozwoju Województwa Piłskiego, Medalem 40-lecia Polski Ludowej, Odznaką Honorową za Zasługi w Rozwoju Województwa Leszczyńskiego, Krzyżem Kawalerskim Odrodzenia Polski, Odznaką Honorową za Zasługi w Rozwoju Województwa Poznańskiego, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Odznaką Honorową za Zasługi dla Województwa Wielkopolskiego, Brązowym Medalem za Zasługi dla Obronności Kraju.

Ponadto brała udział w pracach redakcyjnych czasopism naukowych – między innymi przez wiele lat zasiadała w Komitecie redakcyjnym kwartalnika „Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna”, wydawanego we współpracy UAM i UEP, recenzowała artykuły i współtworzyła linię programową pisma. Była też członkinią komitetu redakcyjnego i zastępcą redaktora naczelnego kwartalnika „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”.

Profesor Wojtasiewicz prowadziła badania, które zawsze odpowiadały na rzeczywiste potrzeby – nie zajmowała się tematami modnymi, lecz ważnymi. Rozumiała ekonomię jako naukę służebną wobec społeczeństwa. Taki też był charakter publikowanych przez nią prac – przystępnych, logicznych, ale nigdy upraszczających. W rozmowach często podkreślała, że nauka ma sens tylko wtedy, gdy wnosi wartość do realnego świata. W tym duchu współtworzyła koncepcje rozwoju regionalnego, które w latach 90. stały się podstawą polskiej polityki spójności. Nieprzypadkowo to właśnie jej powierzono kierownictwo zespołu ekspertów, który opracował pierwszą Strategię Rozwoju Województwa Wielkopolskiego. Był to dokument modelowy, przygotowany z ogromnym profesjonalizmem i – co równie ważne – z głębokim zrozumieniem lokalnych uwarunkowań.

Wśród wielu obszarów działalności Pani Profesor szczególne miejsce zajmowała praca dydaktyczna. Lucyna Wojtasiewicz przez lata kształciła kolejne roczniki ekono-

mistów, prowadząc wykłady i seminaria z pasją i zaangażowaniem. Była promotorką kilkudziesięciu prac magisterskich oraz wielu rozpraw doktorskich z zakresu nauk ekonomicznych. Studenci cenili nie tylko jej ogromną wiedzę i kompetencje, ale także życzliwość i zrozumienie. Mimo niekwestionowanego autorytetu, jakim się cieszyła, pozostawała zawsze otwarta na dyskusje i gotowa do pomocy młodym ludziom. Była nauczycielem wymagającym, lecz sprawiedliwym – stawiała wysokie wymagania, motywując do rozwoju, a jednocześnie służyła wsparciem merytorycznym i życiową radą. Dla wielu uczniów stała się mentorką, inspirującą do zgłębiania tajników planowania przestrzennego i myślenia w kategoriach dobra wspólnego.

Wspominając Profesor Lucynę Wojtasiewicz, podziwiamy nie tylko jej dokonania naukowe, ale i cechy, które sprawiały, że była postacią naprawdę wyjątkową. W pracy odznaczała się niezwykłą pracowitością i pasją, nie ustając w poszukiwaniu nowych rozwiązań służących rozwojowi regionów. Była przy tym osobą o wielkiej kulturze osobistej – zawsze taktowną, dystygowaną i elegancką w obyciu, stanowiła wzór profesjonalizmu. Mimo licznych obowiązków znajdowała czas i serce dla innych: młodszy pracownicy nauki cenili jej rolę mentorki, a współpracownicy – gotowość do dialogu i życzliwą radę. Cechowała ją głęboka empatia i zrozumienie dla problemów innych ludzi, co nadawało jej autorytetowi ludzki wymiar. Pozostała aktywna i zaangażowana do końca – już po formalnym przejściu na emeryturę w 2008 roku utrzymywała kontakt z Uczelnią i środowiskiem naukowym, śledząc rozwój swojej dyscypliny.

Zmarła 24 listopada 2021 roku, spoczęła na cmentarzu parafialnym w Biedrusku. Zapisała się na trwałe w historii Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu i w rozwoju polskiej gospodarki przestrzennej. Jej dorobek naukowy, organizacyjny i dydaktyczny stanowi istotny element dziedzictwa Uczelni oraz ważny punkt odniesienia dla kolejnych pokoleń badaczy gospodarki przestrzennej i polityki regionalnej.

Pozostanie w naszej pamięci jako prawdziwy autorytet – naukowiec z powołania i człowiek o wielkim sercu, który swoją postawą pokazał, jak łączyć profesjonalizm z człowieczeństwem.

Maciej Pietrzykowski